

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 29.11.2002
KOM(2002) 660 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

**TILANNESELVITYS LAAJENTUMISEN VAIKUTUKSESTA EHDOKASMAITA
REUNUSTAVILLE ALUEILLE**

YHTEISÖN RAJASEUTUTOIMINTA

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Tilanneselvitys: uudet toimet	5
2.1.	Euroopan laajuiset verkot.....	5
2.2.	Laajentumisen vaikutuksia ehdokasvaltioiden naapurialueilla koskeva pilottihanke.....	6
2.3.	Interreg-ohjelman verkottumistoimenpiteet.....	10
2.4.	Rajaseutualueille 30 miljoonan euron erityistuki Interreg-ohjelmasta vuonna 2002.	11
2.5.	Erityisohjelma yhteistyössä EIP:n kanssa kunnallisten infrastruktuurihankkeiden tukemiseksi EU:ta reunustavilla ehdokasmaiden alueilla	12
3.	Tilanneselvitys: nykyisten toimien parempi koordinointi	13
3.1.	Phare CBC- ja Interreg-ohjelmien koordinoinnin parantaminen	13
3.2.	Toimintapoliittiset aloitteet maatalouden hyväksi	16
4.	Päätelmät	16

1. JOHDANTO

Euroopan komissio hyväksyi 25. heinäkuuta 2001 toimintasuunnitelman, joka koskee ehdokasmaita reunustavia alueita (KOM(2001) 437). Näitä rajaseutualueita on 23, ja ne sijaitsevat Itävallassa, Suomessa, Saksassa, Kreikassa ja Italiassa¹. Toimintasuunnitelman yhteydessä suoritettussa analyysissä todettiin, että yhteisö tukee useimpia rajaseutualueita taloudellisesti rakennerahastojen tavoitteiden 1 ja 2 sekä Interreg-, Equal-, Leader+- ja Urban-yhteisöaloitteiden kautta. Vuosina 2000–2006 ehdokasmaita reunustaville tavoite 1- ja 2 -alueille on varattu yhteensä 16 miljardia euroa. Kävi kuitenkin myös ilmi, että alueilla on eräitä etenkin infrastruktuuriin ja talouden rakenneuudistukseen liittyviä, pysyviä erityisongelmia.

Tästä syystä 25. heinäkuuta 2001 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan eräitä lisätoimia, joilla pyritään vahvistamaan rajaseutualueiden taloudellista kilpailukykyä. Näihin toimiin kuuluu *uusien toimenpiteiden* sekä *jo käynnissä olevien toimien koordinoinnin parantamista*.

Komission ehdottamien *uusien toimenpiteiden* tarkoituksena on myöntää erityistä lisärahoitusta rajaseutualueiden ympäristön ja liikenteen infrastruktuurihankkeille, pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset) sekä verkottumis- ja nuorisovaihtohankkeille. Tarkemmin sanoen toimintasuunnitelmassa ehdotetaan seuraavia toimenpiteitä:

- Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevien ehdokasmaita reunustavien hankkeiden erityistukeen varataan vuosina 2003–2006 150 miljoonaa euroa, joista 50 miljoonaa euroa tulee nykyisen talousarvion vielä kohdentamattomista varoista. Samalla komissio ehdottaa valtioiden välisiä TEN-T-hankkeita (mukaan luettuina edellä mainitut hankkeet) koskevan yhteisön tuen enimmäismäärän korottamista 10:stä 20 prosenttiin.
- Kehitetään kunnallista lainajärjestelyä yhteistyössä EIP:n kanssa pienehköjen kunnallisten infrastruktuurihankkeiden tukemiseksi EU:ta reunustavilla ehdokasmaita reunustavilla alueilla. Tähän on tarkoitus käyttää ylimääräistä Phare-ohjelman mukaista tukea 35 miljoonaa euroa vuonna 2002 ja 15 miljoonaa euroa vuonna 2003.
- Myönnetään 15 miljoonaa euroa lisätukea toimille, joilla vahvistetaan laajentumisen vaikutuksille erityisen alttiiden alueiden ja talouden alojen, etenkin pienten ja keskisuurten yritysten, kilpailukykyä. Nämä erityistoimet rahoitetaan budjettikohdasta B5-3003 ("laajentumisen vaikutuksia ehdokasvaltioiden naapurialueilla koskeva pilottihanke"), joka perustettiin Euroopan parlamentin aloitteesta kaudeksi 2001–2002 (10 miljoonaa euroa vuonna 2001 ja viisi miljoonaa euroa vuonna 2002).

1 Niistä kaksi sijaitsee Suomessa (Uusimaa ja Etelä-Suomi), kahdeksan Saksassa (Niederbayern, Oberpfalz, Oberfranken, Brandenburg, Berliini, Mecklenburg-Vorpommern, Chemnitz ja Dresden), kuusi Itävallassa (Burgenland, Ala-Itävalta, Wien, Kärnten, Steiermark, Ylä-Itävalta), kaksi Italiassa (Veneto ja Friuli-Venezia Giulia) ja viisi Kreikassa (Traakia, Keski-Makedonia, Etelä-Egean saaret, Pohjois-Egean saaret sekä Kreetta).

- Myönnetään 20 miljoonan euron suuruinen yhteisön tuki rajaseutualueiden välistä yhteistyötä edistävälle ja helpottaville Interreg-ohjelman toimille, joilla tuetaan esimerkiksi verkottumista, tiedotusta ja hankkeiden kehittämistä.
- Varataan 10 miljoonan euron ylimääräinen yhteisön tuki Nuoriso-ohjelman yhteydessä toteutettavalle kohdennetulle ruohonjuuritason nuorisovaihdolle, vapaaehtoistyölle sekä koulutus- ja tiedotustoiminnalle rajaseutualueilla.

Rajaseutualueiden kehittämistä koskevan toimintasuunnitelman kokonaisrahoituksen määrä on komission ehdotuksessa **245 miljoonaa euroa**, josta 50 miljoonaa euroa varataan ehdokasmaissa sijaitseville rajaseutualueille.

Budjettivallan käyttäjä päätti syksyllä 2001 myöntää vuosien 2002 ja 2003 talousarvioista rajaseutualueille vielä 60 miljoonan euron lisämäärärahan. Molemmiin puoliin rajoja sijaitseville alueille myönnettävä kokonaisrahoitus nousee siten **305 miljoonaan euroon**. Budjettivallan käyttäjän myöntämä ylimääräinen 60 miljoonaa euroa jakautuu seuraavasti:

- 30 miljoonan erityistuki rajaseutualueille Interreg-ohjelmasta vuonna 2002 (rahoitetaan joustovälineestä),
- 15 miljoonan ylimääräinen määräraha vuonna 2002 edellä mainitulle laajentumisen vaikutuksia ehdokasvaltioiden naapurialueilla koskevalle pilottihankkeelle,
- 15 miljoonan ylimääräinen määräraha vuoden 2003 talousarviosta toimenpiteille, joilla valmistellaan laajentumisen vaikutuksia ehdokasvaltioiden naapurialueilla koskevaa pilottihanketta (budjettikohta B5-3003).

Näiden lisärahoitustoimien lisäksi komission toimintasuunnitelmassa ehdotetaan **nykyisten toimien parempaa koordinoitua** tarkoituksena tehostaa EU:n toimien yhdenmukaistamista, jotta rajaseutualueiden erityistarpeet otettaisiin paremmin huomioon.

Komission tarkoituksena on erityisesti parantaa Phare-ohjelman yhteydessä täytäntöön pantavan rajat ylittävän yhteistyön ohjelman (Phare CBC -ohjelma) ja Interreg-aloitteen koordinoitua. Tätä varten komissio ehdottaa, että

- Phare CBC -asetusta muutetaan vuoden 2002 loppuun mennessä,
- tutkitaan mahdollisuudet muuttaa alueperiaatteen soveltamista väljemmäksi. Periaate tarkoittaa sitä, että Interreg-rahoitusta voi nykyisellään saada ainoastaan hankkeille tai hankkeiden osille, jotka sijoittuvat fyysisesti EU:n alueelle.

Lisäksi komissio kehottaa jäsenvaltioita tekemään tiettyjä toimintapoliittisia aloitteita maatalouden hyväksi. Tätä varten komissio ehdottaa, että

- nykyisiä maaseudun kehittämisohjelmia kohdennetaan uudelleen rajaseudun kilpailukyvyyn parantamiseksi ja elinkeinojen monipuolistamiseksi,

- Leader+-ohjelmaa käytetään rajaseutuyhteistyön edistämiseksi naapurimaiden maaseutuyhteisöjen välillä.

Toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa valvoo erityinen tätä varten perustettu, rajaseutualueita käsittelevä komission työryhmä. Tämä valmisteluasiakirja on työryhmän ensimmäinen tilanneselvitys, ja siinä selostetaan edellä hahmoteltujen toimenpiteiden täytäntöönpanon tämänhetkinen tilanne.

2. TILANNESELVITYS: UUDET TOIMET

2.1. Euroopan laajuiset verkot

Komissio hyväksyi 2. lokakuuta 2001 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan laajuisten verkkojen alaan liittyvän yhteisön rahoitustuen myöntämistä koskevista yleisistä säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2236/95 muuttamisesta (KOM(2001)545 lopullinen).

Rajaseutualueita koskevan toimintasuunnitelmansa mukaisesti komissio katsoo, että ehdokasmaiden rajat ylittävien hankkeiden toteuttaminen voi olla rahoitusmahdollisuuksien rajallisuudesta johtuen vaikeaa. Komissio on näin ollen sitä mieltä, että sellaisille rajat ylittävälle rautatiehankkeille myönnettävän tuen enimmäismäärää, jotka liittyvät luonnonmuodostumista aiheutuvien esteiden voittamiseen tai joilla pyritään vähentämään tunnettuja liikenteen pullonkaloja ehdokasmaiden vastaisilta rajoilta, voitaisiin korottaa 10 prosentista 20 prosenttiin, jotta saataisiin aikaan vipuvaikutus erityisesti yksityisen rahoituksen houkuttelemiseksi.

Komissio katsoo myös, että ISPASTA ehdokasmaille myönnettävän tuen täydentämiseksi jäsenvaltioille voitaisiin myöntää vuosiksi 2003–2006 varatusta TEN-budjettikohdasta 100 miljoonan euron suuruinen lisätuki, jonka ne voisivat käyttää kipeimmin tarvittaviin parannuksiin ehdokasmaiden rajat ylittävissä liikenneinfrastruktuurissa. Näin ollen rahoituskehystä korotetaan sen mukaisesti vuosien 2000–2006 rahoitusnäkymissä. Komissio aikoo osoittaa 50 miljoonaa euroa nykyisestä TEN-T-budjetista samoille rajat ylittävälle hankkeille. Tämä voitaisiin toteuttaa jäsenvaltioiden ja komission välistä TEN-hankkeiden rahoitusta koskevaa monivuotista ohjeellista ohjelmaa tarkistamalla.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat aloittaneet komission ehdotuksen käsittelyn. Euroopan parlamentin ensimmäinen käsittely oli 2. heinäkuuta 2002, ja parlamentti vahvisti äänestyksessään tukensa komission ehdotukselle. Asetusehdotusta ei ole vielä hyväksytty, ja asetusta annettaneen vasta vuonna 2002.

2.2. Laajentumisen vaikutuksia ehdokasvaltioiden naapurialueilla koskeva pilottihanke

Yhteistyö ARGen kanssa käynnistyi vuonna 2001

Komissio myönsi vuonna 2001 ARGelle² 10 miljoonan euron määrärahan EU:n rajaseuduilla toimivien pk-yritysten toimintaa edistävän laajan pilottihankkeen ("Growing together with Europe") tukemiseksi. ARGE on verkosto, johon kuuluu 28 ehdokasmaiden rajaseuduilla eri jäsenvaltioissa toimivaa kauppakamaria, ja se edustaa siten useimpien komission toimintasuunnitelmassa mainittujen rajaseutualueiden pk-yrityksiä. Myös sellaisten rajaseutualueiden pk-yritykset, joita edustava kauppakamari ei kuulu ARGE-verkostoon (esimerkiksi Suomi), voivat hyötyä tämän pilottihankkeen toimista. ARGE tiedottaa toiminnastaan aktiivisesti myös näille pk-yrityksille ja ottaa ne huomioon toiminnassaan.

Pilottihankkeella pyritään vahvistamaan pk-yritysten kilpailukykyä kolmella pääosa-alueella, jotka ovat 1) tiedotus, 2) strategian kehittäminen ja toteutus sekä 3) rajat ylittävä yhteistyö. Hanke käynnistyi 3. tammikuuta 2002. Toukokuuhun 2002 mennessä oli saatu valmiiksi kattava työohjelma kutakin aluetta varten sekä pk-yrityksille tarkoitettu julkaisumateriaali. ARGE-verkostolle on myös perustettu oma web-sivusto, joka on ollut pk-yritysten käytettävissä heinäkuun 1. päivästä 2002 lähtien. Kaikkia kolmea osa-aluetta koskevat toimet on käynnistetty, ja niitä toteutetaan 40 kuukauden ajan.

Hankkeen kohteina ovat erityisesti työvoimavaltaisilla aloilla toimivat pk-yritykset, jotka todennäköisesti saavat ehdokasmaiden yrityksistä uusia kilpailijoita. Sillä tuetaan myös pääomavaltaisilla, innovatiivisilla aloilla toimivia keskikokoisia yrityksiä, jotka saattavat hyötyä uusien kasvumarkkinoiden avautumisesta. Käytettävissä oleva rahoitus jaetaan kunkin alueen tarpeiden ja painopisteiden mukaisesti ilman ennalta vahvistettuja osuuksia. Toimien piiriin on tarkoitettu saada 144 000 pk-yritystä, joista Itävallassa, Saksan uusissa osavaltioissa ja Baijerissa sijaitsee kussakin 25 prosenttia, Italiassa 15 prosenttia ja Kreikan ja Suomen rajaseuduilla 5 prosenttia. Nämä luvut ovat ohjeellisia ja perustuvat väestön ja pk-yritysten määrään.

Hanke on merkittävä siksi, että siinä yhdistyvät keskitetty hallinnointi ja hajautettu täytäntöönpano. ARGen jäseniä edustavat aluekoordinaattorit tarjoavat tietoa oman rajaseutualueensa erityisongelmista. Heillä on myös tietoa ja osaamista, jotka koskevat heidän edustamiensa yhden tai useamman kauppakamarin järjestämiä, erityisen onnistuneita toimia. Aluekoordinaattorit vastaavat myös niiden toimien suunnittelusta ja täytäntöönpanosta, jotka koskevat heidän edustamiaan alueita. Toisaalta keskitetty hallinto, josta ARGE vastaa, varmistaa, että toimet toteutetaan johdonmukaisesti ja tasapuolisesti.

Toimien suunnittelu ja täytäntöönpano koordinoidaan euroneuvontakeskusten kanssa. Tämä koskee esimerkiksi laajentumisprosessiin liittyviä tiedotustoimia ja yhteistyöverkostojen perustamista ehdokasmaihin.

² Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaita reunustavien alueiden kauppakamarien yhteistyöjärjestö (Arbeitsgemeinschaft der Wirtschaftskammern entlang der Grenzen zu den mittel- und osteuropäischen Beitrittsstaaten)

ARGEn tuen jatkaminen vuonna 2002

Vuotta 2002 koskevan talousarviomenettelyn aikana komission alkuperäinen viiden miljoonan euron määrärahaehdotus nostettiin Euroopan parlamentin pyynnöstä 20 miljoonaan euroon. Komissio otti vuotta 2002 koskevassa ohjelmatyössään huomioon Euroopan parlamentin pyynnön jatkaa panostamista pk-yritysten tukemiseen.

Näin ollen komissio on päättänyt myöntää ARGElle ylimääräisen kolmen miljoonan euron tuen. Lisämäärärahat käytetään tiedotus- ja koulutustoimenpiteiden kohentamiseen ja käynnissä olevan pilottihankkeen puitteissa perustetun web-sivuston täydentämiseen uusilla rajaseutualueiden pk-yrityksille tarkoitetuilla tuotteilla ja palveluilla. Erityisesti määrärahojen avulla voidaan luoda uusia pk-yrityksille tarkoitettuja verkkotuotteita, kuten yritysten välinen työntekijä- ja harjoittelijavaihto sekä ammatilliseen koulutukseen liittyvä vaihto. Uusi tuote on myös asiantuntija- ja informaatiotietokanta, jonka kautta pk-yritykset voivat suoraan käyttää hyväkseen paikallisia asiantuntijoita ja maa- tai alueprofiileja. Koulutuksen alalla varoja käytetään valmennusohjelman kehittämiseen pk-yrityksille. Ohjelman tarkoituksena on auttaa pk-yrityksiä toteuttamaan hankkeen puitteissa laadittuja strategioita ja liiketoimintasuunnitelmia.

Komissio on päättänyt myöntää tämän määrärahan, koska hankkeella tuetaan suoraan rajaseutualueiden pk-yrityksiä ja koska sen lähestymistapa on erityisen innovatiivinen. Innovatiivisia piirteitä on useita, muun muassa 28 kauppakamarin verkottamisella aikaan saatu synergia, eri rajaseutualueiden tasapuolinen palveleminen, keskitetystä hankehallinnosta johtuva toimien tuloskeskeisyys sekä hajautettu hankkeiden täytäntöönpano, joka mahdollistaa eri aloja ja ongelmia koskevan tiedon hyödyntämisen.

... ja yhteistyön aloittaminen euroneuvontakeskusten kanssa

ARGElle myönnetyn tuen lisäksi komissio julkaisi 20. heinäkuuta 2002³ kolme ehdotuspyyntöä, joihin on käytettävissä kaikkiaan 15 miljoonaa euroa. Yhden ehdotuspyynnön tarkoituksena on vahvistaa unionin rajaseuduilla toimivien pk-yritysten kilpailukykyä ja kehittää niiden kaupan ja teollisuuden suhteita sellaisten pk-yritysten kanssa, jotka toimivat ehdokasmaiden rajaseuduilla tai nykyisten unionin jäsenvaltioiden muilla kuin rajaseuduilla. Komissio tukee sellaisten pk-yrityksille tarkoitettujen alueellisten kumppanuustapahtumien suunnittelua ja järjestämistä, joiden tavoitteena on

- kehittää pk-yritysten välistä yhteistyötä, jonka avulla ne voivat luoda yhteyksiä, verkkoja ja yhteistyösuhteita uusien liikesuhteiden pohjaksi
- antaa virikkeitä pk-yritysten kansainvälisille ja rajat ylittävälle toimille, joiden tarkoituksena on löytää laajentumisprosessin mukana syntyviä yhteisiä liikesuhdeintressejä ja potentiaalisia markkinoita
- tarjota pk-yritysten omistajille ja johtajille mahdollisuus tavata rahoitus- ja markkinointi- sekä teknisiä palveluja tarjoavia tahoja.

³ EYVL C 174, 20.7.2002, s.13–17.

Tähän ehdotuspyyntöön käytettävissä oleva kokonaisrahoitus on 7,5 miljoonaa euroa. Tukikelpoisia hakijoita ovat euroneuvontakeskukset.

.... paikallisten ja alueellisten ammattiliittojen kanssa

Toisen ehdotuspyynnön tarkoituksena on vahvistaa sellaisten alueiden ja taloudellisten alojen kilpailukykyä, joita laajentumisen vaikutukset erityisesti koskevat, auttamalla rajaseutujen työntekijöitä ja palkansaaajia. Toimilla lisätään erityisesti

- erityisen alttiiden kohderyhmien ja organisaatioiden tietoja ja niille tarkoitettua tiedotusta laajentumisen yhteiskunnallis-taloudellisista vaikutuksista
- työntekijöiden ja palkansaaajien osaamista ja taitoja sellaisilla maantieteellisillä alueilla ja taloudellisilla aloilla, joihin laajentuminen erityisesti vaikuttaa
- rajat ylittäviä toimintoja, jotka vaikuttavat työntekijöiden ja palkansaaajien sosiaaliseen elämään, tarkoituksena edistää kulttuurien välistä yhteisymmärrystä.

Tähän ehdotuspyyntöön käytettävissä oleva kokonaisrahoitus on kuusi miljoonaa euroa. Tukikelpoisia hakijoita ovat paikalliset ja alueelliset ammattiliitot.

... sekä paikallis- tai aluetason viranomaisten ja hallintojen sekä kuntien kanssa

Kolmannen ehdotuspyynnön tarkoituksena on lujittaa EU:n rajaseutujen paikallis- ja alueviranomaisten kykyä tehdä strategioita ja toimintasuunnitelmia laajentumisen hallinnollisiin vaikutuksiin valmistautumiseksi. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ohjelmasta tuetaan rajat ylittäviä hankkeita, joiden tavoitteena on

- tehostaa paikallisten ja alueellisten viranomaisten yhteistyötä ja kokemusten jakamista niiden välillä
- tiivistää ja vahvistaa vuoropuhelua naapurimaiden hallintoelinten välillä ja luoda institutionaaliset suhteet alueiden, kuntien ja kansalaisten integraation helpottamiseksi
- erityisesti tehostaa virastojen ja hallinnon toimintakykyä, mukaan luettuina toiminta- ja hallintopuitteet, tarvearviointi, henkilöstö ja palvelut
- opettaa paikallis- ja aluetason viranomaisille taidot ja osaaminen, joita tarvitaan laajentumisen teknisten ja hallinnollisten seikkojen kehittämiseksi ja hallitsemiseksi.

Tähän ehdotuspyyntöön käytettävissä oleva kokonaisrahoitus on 1,5 miljoonaa euroa. Tukikelpoisia hakijoita ovat paikallis- tai aluetason viranomaiset ja hallinnot sekä kunnat ja kuntainliitot.

Kaikkien kolmen ehdotuspyynnön kohderyhmät on rajattu määrittelemällä ne selvästi organisaatioiksi, joiden päätehtävä on kyseisillä alueilla toimivien kohderyhmien tukeminen ja jotka ovat laajasti edustettuina EU:n jäsenvaltioiden rajaseutualueilla ja muilla alueilla. Monenlaisia organisaatioita on kehoitettu muodostamaan kumppanuuksia hakijoiden kanssa.

Kaikissa komissiolle esitettävissä ehdotuksissa on osoitettava, että ne täydentävät rajaseutualueita koskevia yhteisön ohjelmien tai aloitteiden (esimerkiksi Interreg) mukaisia paikallisia tai alueellisia toimia. Alustava määräaika valintaprosessin tulosten julkistamiselle on joulukuu 2002.

Nuoria koskevat lisätoimet

... vuoden 2002 pilottihankkeen puitteissa

Kaksi miljoonaa euroa käytetään rajaseutualueiden nuorten hyväksi toteutettavien toimien rahoittamiseen Nuoriso-ohjelmassa tällä hetkellä käytössä olevien sääntöjen, valintaperusteiden ja menettelyjen mukaisesti. Rahoitus myönnetään kuitenkin pilottihankkeen kautta (budjettikohta B5-3003). Näin ollen rajaseutualueita koskevat toimet eivät vaikuta Nuoriso-ohjelman vuoden 2002 talousarvioon (B3-1010).

Nuoriso-ohjelmakomitean kesäkuussa 2002 tekemän päätöksen mukaisesti määrärahat jaetaan asianomaisten alueiden väestömäärän perusteella. Kullekin maalle myönnetään rajaseutuyhteistyöhön tarkoitetuista varoista osuus, joka vastaa sen rajaseutualueiden väestön osuutta kaikkien toimen piiriin kuuluvien 13 maan rajaseutualueiden yhteenlasketusta väestöstä. Varat myönnetään Nuoriso-ohjelman nykyisten hajautettuja toimia koskevien sääntöjen mukaisesti vuoden 2002 viiden valintakierroksen yhteydessä. Tämä parantaa huomattavasti valtioiden välisen ruohonjuuritason yhteistyön kustannustehokkuutta ja näkyvyyttä. Kansallisten toimistojen edellytetään esittävän huhtikuussa 2003 säännöllisen selontekonsa yhteydessä erillisen taloudellisen ja tilastollisen selvityksen, josta ilmenevät selvästi niiden rajaseutuyhteistyötä koskevat toimet vuonna 2002.

Komissio on kehottanut kaikkien asianomaisten maiden kansallisia toimistoja esittämään rajaseutuyhteistyötä koskevia suunnitelmia sellaisten hankkeiden ja kumppanuuksien kehittämiseksi ja toteuttamiseksi, jotka edistävät liikkuvuutta, aloitteellisuutta ja monikulttuurista opiskelua sekä rajaseutualueiden nuorten ja muiden kansalaisten keskinäistä solidaarisuutta.

Näiden toimintasuunnitelmien perusteella kansalliset toimistot hyväksyvät joitakin rajaseutuyhteistyöhankkeita, joille ovat ominaisia monikulttuurinen oppiminen, nuorten aktiivinen osallistuminen, kansainvälinen liikkuvuus ja yhteistyö. Esimerkkinä mainittakoon seuraava nuorisovaihtohanke:

Suomen kansallinen toimisto on hyväksynyt Cosmo-nimisen monenvälisen nuorisovaihtohankkeen, jonka kohteena ovat Suomen, Viron ja Saksan rajaseutujen nuoret. Hankkeella pyritään estämään sosiaalista syrjäytymistä ja laajentamaan nuorten Eurooppatietoutta. Nuoret saavat tietoa muiden maiden kulttuureista ja tavoista sekä mahdollisuuksista opiskella ja työskennellä ulkomailla. Vaihdon aikana nuoret järjestävät seminaareja yleiseurooppalaisista aiheista ja monikulttuurisia illanviettoja, joissa he esittelevät omaa maataan musiikin, ruokien, pelien ja leikkien kautta. Myös "olympialaiset" ja "kaupunkiseikkailu" ovat osa monikulttuurista ja epämuodollista oppimista. Nuoret ovat itse olleet aktiivisesti mukana vaihdon valmistelussa ja järjestelyissä sekä aktiviteettien toteutuksessa.

Kansalliset toimistot toteuttavat myös merkittäviä tiedotustoimia tehdäkseen rajaseutuyhteistyötä tunnetuksi nuorten ja nuorisoalalla toimivien keskuudessa (esimerkiksi nuorisotyöntekijät ja nuorisojärjestöt). Tarkoituksena on järjestää esimerkiksi seminaareja yhteyksien luomiseksi, opintovierailuja ja koulutustilaisuuksia.

Lopulliset tiedot hyväksytyjen nuorisovaihto- ja vapaaehtoistyöhankkeiden, tukitoimien (yhteistyö-, koulutus- ja tiedotustoimet) ja tiedotustoimien määrästä saadaan vasta 30. huhtikuuta 2003 jälkeen, kun kansalliset virastot ovat toimittaneet vuotta 2002 koskevat lopulliset taloudelliset ja tilastolliset väliarviointinsa.

... Vuosien 2003-2006 NUORISO-ohjelman puitteissa

Nuoriso-ohjelmalle myönnetyn 10 miljoonan euron yhteisön ylimääräisen tuen hallinnoinnissa noudatetaan kaudella 2003–2006 samoja hajautettuja menettelyjä. Nuoriso-ohjelmakomitea päättää marraskuussa 2002, miten jaetaan Nuoriso-ohjelman budjettikohtalle (B3-1010) vuonna 2003 osoitetut kolme miljoonaa euroa.

2.3. Interreg-ohjelman verkottumistoimenpiteet

Rajaseutualueita koskevassa toimintasuunnitelmassaan komissio ehdottaa, että Interreg III -suuntaviivojen 53 artiklassa varatuista varoista varattaisiin 20 miljoonaa euroa rajaseutuyhteistyötä edistäville ja helpottaville toimille. Sittemmin komissio päätti myöntää nämä varat Interreg III C -ohjelmille ja Interact-ohjelmalle (joka on Interregin tukiohjelma), sillä niiden tarkoituksena on rahoittaa komission tiedonannossa mainittujen toimien kaltaisia toimia.

Näin toimien voidaan myös hyödyntää Interreg III C- ja Interact-ohjelmia varten jo luotuja kumppanuuksia ja hallintorakenteita, ja siten asianomaiset alueet saavat varat nopeammin käyttöönsä. Uuden erillisen ohjelman valmistelu olisi sitä vastoin edellyttänyt hidasta ja raskasta täytäntöönpanoprosessia, eikä se olisi ollut yhtä tehokas.

Kunkin raja-alueen asukasmäärän perusteella komissio päätti myöntää 12,3 miljoonaa euroa Itä-Euroopan Interreg III C -ohjelmalle, 2,2 miljoonaa euroa Pohjois-Euroopan Interreg III C -ohjelmalle sekä 0,5 miljoonaa euroa Etelä-Euroopan Interreg III C -ohjelmalle. Lisäksi komissio myöntää Interact-ohjelmalle viisi miljoonaa euroa.

Ylimääräinen rahoitus on lisätty kuhunkin ohjelmaan ylimääräisenä toimintalinjana. Interreg III C- ohjelmissa tähän toimintalinjaan kuuluu verkkoja ja yksittäisiä yhteistyöhankkeita koskevia toimia, joiden tavoitteena on edistää ja helpottaa rajaseutuyhteistyötä näiden alueiden taloudellisen kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Interact-ohjelmaan kuuluu tiedotustoimia, seminaareja, tutkimuksia ja kokemusten vaihtoa aiheista, jotka ovat yhteisiä kaikille Interreg-ohjelmille tai liittyvät Interreg-ohjelmien ja ulkopolitiikan välineiden keskinäiseen täydentävyyteen.

Ehdokasmaita reunustavilla rajaseuduilla on nimettävä johtavat kumppanit. Yhteistyötä ehdokasmaissa toimivien kumppanien kanssa rohkaistaan. Interreg III C -ohjelmien yhteistyöhankkeilla on oltava kullakin vähintään kolme kumppania vähintään kahdessa maassa, ja kullakin verkolla on oltava vähintään viisi kumppania vähintään kolmessa maassa.

Interreg III C -ohjelmille Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) myönnettyihin lisävaroihin sovelletaan rakennerahastojen yleisistä säännöksistä annetun asetuksen (N:o 1260/1999) 29 artiklan 3 kohdassa säädettyjä luokitteluperusteita. Interact-ohjelmaan sovelletaan samoja luokitteluperusteita kuin vastaaviin Interact-toimenpiteisiin.

Interreg III C -ohjelmien hyväksymismenettely saatiin päätökseen toukokuussa 2002. Interact-ohjelma hyväksyttäneen alkusyksystä 2002.

2.4. Rajaseutualueille 30 miljoonan euron erityistuki Interreg-ohjelmasta vuonna 2002

Euroopan parlamentti, komissio ja neuvosto päättivät vuoden 2002 budjettimenettelyä käsitelleessä sovittelukomitean kokouksessa 21. marraskuuta 2001, että budjettikohtaan 2 (rakennerahastot) merkitään ehdokasmaita reunustavia rajaseutuja varten ylimääräinen 30 miljoonan euron määräraha, jolla rahoitetaan näitä alueita tukevia erityistoimia. Euroopan parlamentti hyväksyi vuoden 2002 talousarvion 13. joulukuuta 2001 ja vahvisti rajaseutualueille osoitetun 30 miljoonan euron määrärahan perustamalla erityisen Interreg III -aloitteeseen liittyvän budjettikohdan (B2-1411).

Komissio päätti noudattaa samaa lähestymistapaa kuin myöntäessään 20 miljoonan euron määrärahan Interreg III C- ja Interact-ohjelmille ja osoittaa varat jo käynnissä oleville ohjelmille, joiden puitteissa rajaseutuyhteistyötä voidaan tehostaa. Ratkaisu vaikutti tässäkin kaikkein yksinkertaisimmalta ja käytännöllisimmältä 30 miljoonan euron määrärahan kohdentamisaikataulun tiukkuuden vuoksi.

Komissio päätti kohdentaa lisämäärärahan

- Interreg-aloitteen ohjelmalohkon A 13 ohjelmalle, jotka koskevat ehdokasmaita reunustavia rajaseutuja ja liittyvät siten suoraan laajentumiseen, ja
- Itämeren aluetta koskevalle Interreg-aloitteen ohjelmalohkon B ohjelmalle.

13 Interreg A -ohjelmaa kattavat ehdokasmaita reunustavat rajaseutualueet etelästä Kreikan ja Kyproksen rajalta pohjoiseen Suomen ja Viron rajalle Latvian ja Liettuan vastaista merirajaa lukuun ottamatta. Vaikka kummallakaan näistä kahdesta maasta ei ole maarajaa minkään jäsenvaltion kanssa, niiden liittyminen vaikuttaa eräiden unionin alueiden kilpailutilanteeseen samaan tapaan kuin muidenkin ehdokasmaiden liittyminen. Itämeren aluetta koskevan Interreg B -ohjelman mukaan ottaminen vastaa myös Euroopan parlamentin esittämään, merirajaseutuja koskevaan huoleen.

Kun varoja jaettiin 14 ohjelmalle, käytettiin objektiivisena painotusarvona EAKR-tukien nykyistä jakautumista eri ohjelmille (katso liite).

Koska ohjelmakohtainen määräraha on verrattain niukka, mainitut 30 miljoonaa euroa kohdennettiin yhteiseen toimintalinjaan "tuki hakijamaiden vastaisille rajaseutualueille", joka lisättiin kaikkiin 14 ohjelmaan. Etusijalla ovat seuraavien alojen hankkeet: liikennejärjestelmien vahvistaminen, sellaisten pk-yritysten tukeminen, joihin laajentuminen erityisesti vaikuttaa, sekä tuki koulutusta ja monikulttuurista yhteistyötä koskeville toimille, joihin kuuluvat myös eri kieli-

ja kulttuuriryhmien integraatiota edistävät toimet. Erityistä huomiota kiinnitetään suoraan ympäristön parantamiseen liittyviin, liikennettä ja pk-yrityksiä koskeviin hankkeisiin.

Interreg III A- ja Interreg III B -ohjelmia koskevia tavanomaisia sääntöjä sovelletaan myös tässä. Moitteettoman ja tehokkaan hallinnon nimissä kaikkia 14 Interreg-ohjelmaa muutettiin samalla, 26. heinäkuuta 2002 tehdyllä komission päätöksellä. Kaikki sitoumukset vahvistettiin syyskuussa 2002. Jäsenvaltioita kehoitettiin toimittamaan etukäteen 14:ää ohjelmaa koskevat muutetut rahoitussuunnitelmat. Ohjauskomiteoiden tehtävänä on määrärahojen kohdentaminen konkreettisiin hankkeisiin, jotka sisältyvät valintaperusteiden mukaisesti vielä mukauttamattomiin ohjelma-asiakirjojen täydennyksiin .

2.5. Erityisohjelma yhteistyössä EIP:n kanssa kunnallisten infrastruktuurihankkeiden tukemiseksi EU:ta reunustavilla ehdokasmaiden alueilla

EIP:n erityisohjelman lähtökohtana on, että Euroopan unionia reunustavien ehdokasmaiden rajaseuduilta on todettu puuttuvan riittävä pieninfrastruktuuri. Ohjelman kokonaistavoitteena on osallistuminen näiden rajaseutualueiden yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen kehittämiseen ja niiden integroimiseen nykyisissä EU-maissa sijaitseviin naapurialueisiin.

Tätä varten ohjelmalla pyritään laajentamaan kuntien pieninfrastruktuuria lisäämällä kuntien ja niiden julkisten palvelujen tuottajien käytettävissä olevia varoja yhdistämällä EIP:n lainat Phare-tukeen, jota ei tarvitse maksaa takaisin. Investoinneissa otetaan asianmukaisesti huomioon käytettävissä olevat alueelliset, kansalliset tai paikalliset ohjelma-asiakirjat.

Vuonna 2002 Pharen talousarviosta myönnetään 35 miljoonaa euroa tälle järjestelylle. Pharen hallintokomitea hyväksyi tätä koskevan rahoitusesityksen 27. syyskuuta 2002.

EIP aikoo käynnistää järjestelyn vuonna 2002 Puolassa, jolla on pitkä Euroopan unionin vastainen raja. Ohjelmaan tulee myöhemmässä vaiheessa mukaan muita ehdokasmaiden rajaseutualueita (Bulgarian, Tšekin tasavallan, Viron, Unkarin, Puolan, Slovenian ja Slovakian rajaseutualueet). Rajaseutualueita koskevan komission toimintasuunnitelman mukaisesti EIP:n erityisohjelman rahoitusta on tarkoitus jatkaa Phare-ohjelman vuoden 2003 talousarviosta enintään 15 miljoonalla eurolla.

Tämän ohjelman täytäntöönpano perustuu kunnalliseen infrastruktuurijärjestelyyn. EIP myöntää omista varoistaan tietyille paikallisille pankeille kokonaislainan, joka yhdistetään myönnettävään Phare-tukeen. EIP- ja Phare-rahoituksen suhde on vähintään 5:1. EIP:n rahoitusosuus on vähintään 175 miljoonaa euroa, jonka se myöntää lainoina, ja komission osuus on vuonna 2002 enintään 35 miljoonaa euroa.

Komissio uskoo tämän ohjelman täytäntöönpanon EIP:lle ja tekee vuoden 2003 alussa sen kanssa tätä varten rahoitussopimuksen, jossa sovitaan hankkeen toimista vuoteen 2009 asti.

Ohjelman täytäntöön panemiseksi EIP valitsee ensin kumppaneikseen tietyt paikalliset rahoituslaitokset, joilla on voimavaroja ja halua laajentaa toimintaansa kuntien pienten infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen tietyllä rajaseutualueella. EIP myöntää lainoja näille rahoituslaitoksille, jotka puolestaan myöntävät lainoja kunnille tai julkisia palveluja tuottaville

laitoksille. Jotta paikalliset pankit saadaan osallistumaan ohjelmaan, niille maksetaan Phare-tuesta tulos- ja palvelumaksu. Maksulla on tarkoitus myös kattaa lisäkulut, joita pankeille aiheutuu kunnille suunnatusta tiedotuksesta, kunnille tarjottavista lainahakemuspalveluista tai kunnille myönnettävien lainojen analysoinnista ja organisoinnista. Phare-tuella korvataan kunnille tai julkisten palvelujen tuottajille myös osa niiden investointikustannuksista tai investointien valinta- ja arviointikustannuksista.

Ennen kuin EIP voi tehdä paikallisen rahoituslaitoksen kanssa sopimuksen EIP:n lainan ja Pharen tuen sisältävästä rahoituspaketista ("hanke"), EIP:n on esitettävä hanke komission hyväksyttäväksi. Hanke-ehdotuksessa EIP ilmoittaa komissiolle kyseiselle paikalliselle rahoituslaitokselle järjestelyn mukaisesti myönnetyn lainan ja Phare-tuen kokonaismäärän. Saatuaan komission hyväksynnän EIP tekee paikallisen rahoituslaitoksen kanssa sopimuksen, jolloin tästä tulee ohjelman mukainen osallistuva pankki.

Osallistuva pankki ryhtyy tiedottamaan järjestelystä kunnille tavoitteenaan saada kelpoisuusstandardit täyttäviä infrastruktuuri-investointeja koskevia lainahakemuksia. Tutkittuaan hakemukset perusteellisesti osallistuva pankki tekee lainasopimuksen kunnan tai julkisen palvelun tuottajan kanssa ("alahanke"). Lainasopimukseen sisältyy myös osa Phare-tuesta, joka myönnetään kunnalle tai julkisen palvelun tuottajalle. Yleensä lainakelpoisia ovat hankkeet, joiden kustannukset ovat korkeintaan viisi miljoonaa euroa.

Kaikkien investointihankkeiden täytäntöönpanossa noudatetaan asianmukaista yhteisön ympäristölainsäädäntöä. Alahankkeen kokonaissumma, hankkeelle myönnetty Phare-tuki (suora investointituki) ja kaikki muu hankkeen rahoitukseen käytetty yhteisön rahoitus eivät saa yhteensä ylittää 90 prosenttia investointikustannuksista. Ohjelman täytäntöönpanoa valvotaan operationaalisella tasolla EIP:n toimittamilla tilanneselvityksillä. Myös komission ja EIP:n edustajista koostuva ohjauskomitea valvoo ohjelman täytäntöönpanoa.

3. TILANNESELVITYS: NYKYISTEN TOIMIEN PAREMPI KOORDINOINTI

Rajaseutualueiden erityisongelmien ratkaisemiseksi komissio toteaa toimintasuunnitelmassa aikovansa edelleen yhdenmukaistaa Phare CBC -ohjelman ja Interreg-aloitteen koordinointia. Tätä varten komissio ilmoitti seuraavista toimenpiteistä:

3.1. Phare CBC- ja Interreg-ohjelmien koordinoinnin parantaminen

Phare CBC -asetuksen muuttaminen

Jos oletetaan, että laajentuminen tapahtuu 1. tammikuuta 2004, vuoden 2003 ohjelmasuunnitelma on viimeinen ehdokasmaita koskeva Phare-ohjelmasuunnitelma. Koska aikaa on jäljellä näin vähän, komissio aikoo tehdä Phare CBC -asetukseen vain hyvin pieniä muutoksia.

Kokemukset, joita on saatu vuodesta 1999 alkaen yhtenäisistä ohjelma-asiakirjoista ja yhteistyökomiteoista, osoittavat, että Phare CBC -ohjelmien tukikelpoiset toimenpiteet voidaan

yhdenmukaistaa Interreg-aloitteen kanssa. Phare 2000 -katsauksessa esiteltyjen innovaatioiden arvioinnin perusteella vaikuttaa siltä, että yhdenmukaistaminen kannattaa.

Ainoa tarvittava muutos koskee komission Phare CBC -asetuksen 5 artiklaa. Poistamalla 1 kohdan viimeinen virke voidaan poistaa yhtäältä a–i ja toisaalta j–n alakohdissa mainittujen toimien väliset erot. Näin kaikki toimet voivat saada sekä yleistä Phare CBC -tukea että pienhankkeille tarkoitettua Phare CBC -tukea (5 artiklan 2 kohta). Tämä tukikelpoisten toimien yhdenmukaistaminen tuo Phare CBC:n lähemmäksi Interreg-aloitetta.

Komissio hyväksyi nämä muutokset 6. Syyskuuta 2002, jolloin muutettua Phare CBC -asetusta voidaan soveltaa vuoden 2003 Phare-ohjelmasuunnittelussa.

Phare-suuntaviivojen tarkistus

Komissio on myös tarkistanut kauden 2000–2006 Phare-suuntaviivat. Tässä yhteydessä on myös käsitelty valtioiden ja alueiden välistä yhteistyötä.

Phare-suuntaviivoissa toistetaan, että ehdokasmaat voivat edelleen tukea Phare-ohjelmien varoista Interreg III B -ohjelmia (valtioiden väliset), esimerkiksi Cadses-ohjelmaa, tai Interreg III C -ohjelmia (alueiden väliset) ja halutessaan jopa lisätä tätä tukea.

Itämeren alueella, jolla noudatetaan valtioiden välistä lähestymistapaa, Phare CBC:stä yhteisrahoitetaan edelleen Interreg III B -tyyppisiä ohjelmia.

Tarkistetut suuntaviivat hyväksyttiin 6. syyskuuta 2002 yhdessä Phare CBC -asetuksen kanssa.

Alueperiaatteen soveltaminen

Rajaseutuja koskevassa toimintasuunnitelmassaan komissio toteaa myös tutkivansa mahdollisuudet muuttaa alueperiaatteen soveltamista väljemmäksi. Periaate tarkoittaa sitä, että Interreg-rahoitusta voi nykyisellään saada ainoastaan sellaisille hankkeille tai hankkeiden osille, jotka sijoittuvat fyysisesti EU:n alueelle.

Perehdyttyään asiaan komissio on tullut siihen tulokseen, että nykyiset lainsäädäntöpuitteet kieltävät selvästi rakennerahastoihin perustuvan tuen käytön Euroopan unionin alueen ulkopuolella. Alueperiaatetta on näin ollen edelleen sovellettava investointihankkeisiin (esimerkiksi jätevesilaitoksiin, siltoihin ja teknologiakeskuksiin). Alueperiaatteen väljempi tulkinta on kuitenkin mahdollinen jäljempänä luetelluissa tapauksissa.

Teknistä apua koskevat poikkeukset

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28. heinäkuuta 2000 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1685/2000 säädetään (liitteessä olevan säännön 11 2.1 kohta), että seurantakomiteoiden tai alakomiteoiden kolmansista maista tulevien osallistujien kulut voidaan rahoittaa teknisen avun talousarviosta silloin kun komitean puheenjohtaja pitää tällaisten jäsenten mukanaoloa keskeisenä ohjelman tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.

Interreg-ohjelmien ohjauskomiteoita voidaan pitää alakomiteoina. Kun kyseessä on Interreg-ohjelma, johon osallistuu kolmansia maita ja erityisesti hakijavaltioita, voidaan yleensä katsoa, että näiden maiden edustajien läsnäolo on välttämätön ohjelman tehokkaan täytäntöönpanon kannalta, sillä seuranta- ja ohjauskomiteoiden työjärjestyksessä (josta on useimmiten jo päätetty) määrätään näiden kolmansien maiden edustajien jäsenyydestä ja edellytetään päätösten tekemistä yksimielisesti. Tätä ei näin ollen tarvitse todeta jokaisessa kutsussa erikseen.

Sellaisia hankkeita koskevat poikkeukset, jotka eivät ole kelpoisia tekniseen apuun

Komissio katsoo, että ohjelmalohkon A hankkeissa (muut kuin investointihankkeet), joiden vetäjät ovat tukikelpoisia EU:n puolella rajaa, tietyt hakijavaltioiden edustajien kulut (hankkeisiin liittyvät matka- ja oleskelukulut sekä kokousten, seminaarien tai kielikurssien osallistumismaksut) voidaan korvata EAKR:sta. Jotta yhteistyötä helpotettaisiin mahdollisimman paljon, ohjelmalohkon A ja B hankkeissa **kolmansista maista tulevien kumppanien tai edustajien** matka- ja oleskelukulut voivat olla jonkin toimen tukikelpoisia kuluja, jos kokous tai seminaari on osa hyväksyttyä tointa ja se pidetään EU:n alueella.

EU:n jäsenvaltioista tulevien kumppanien ja edustajien matka- ja oleskelukulut, jotka liittyvät kolmannessa maassa toteutettaviin toimiin ja ovat koko hankkeen onnistumisen kannalta olennaisia, ovat myös tukikelpoisia EAKR:sta.

Muita mahdollisuuksia tulkita alueperiaatetta joustavammin

Julkisia hankintoja koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti palvelut tai tarvikkeet, joita käytetään Interreg-hankkeen täytäntöön panemiseksi EU:ssa, voidaan myös hankkia "kumppanuusmaasta" tai muista asianomaisista kolmansista maista yleisen kansallisen, yhteisön tai kansainvälisen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Samoin kuin hakijavaltioiden edustajien tietyt kulut ovat tukikelpoisia EAKR:sta, jos ne liittyvät muihin kuin investointihankkeisiin, myös sellaiset EU:n jäsenvaltioiden osallistujien kulut, jotka liittyvät hakijavaltiossa toteutettavaan hankkeeseen ja ovat koko hankkeen onnistumisen kannalta olennaisia, voivat saada tukea EAKR:sta (esimerkiksi matka- ja oleskelukulut, kokousten ja seminaarien osallistumiskulut, työharjoittelu- ja kielikurssikulut).

Rajaseutujen läheisyydessä sijaitsevien alueiden tukikelpoisuus

Koska Wien sijaitsee Slovakian, Unkarin ja Tšekin tasavallan rajaseutujen läheisyydessä ja sen maantieteellinen sijainti on siten ainutlaatuinen, komissio hyväksyi Wienin sisällyttämisen Unkaria ja Tšekin tasavaltaa koskeviin Interreg III A -ohjelmiin. Tämän puolesta puhuivat taloudelliset suhteet ja hallinnon koordinointi ehdokasmaiden kanssa, joissa Wien on erityisasemassa. Yksityiskohdista keskusteltiin Itävallan viranomaisten kanssa ja ne kirjattiin Interreg-suuntaviivojen muutokseen⁴ sen jälkeen, kun niistä oli neuvoteltu naapurimaiden kanssa ja otettu huomioon Itävallan rajanaapureina olevien Saksan osavaltioiden erityistarpeet.

⁴ EYVL C 239, 25.8.2001, s. 4.

3.2. Toimintapoliittiset aloitteet maatalouden hyväksi

Koska nykyisten maaseudun kehittämissuunnitelmien väliarvioinnit ovat vielä laatimatta (niiden on määrä valmistua vuoden 2003 loppuun mennessä), on liian aikaista tehdä johtopäätöksiä näiden rajaseutualueiden toiminnan kilpailukykyyn parantamista ja monipuolistamista koskevien ohjelmien uudelleen suuntaamisesta. On kuitenkin syytä muistaa, että monet rajaseutualueet saavat huomattavaa tavoite 1 -tukea, johon kuuluu sekä maaseudun kehittämistoimenpiteitä että muita alueita korkeammat yhteisrahoitusosuudet.

Leader+-aloitteen kansainvälisen yhteistyön ohjelmalohko, jonka avulla paikalliset toimintaryhmät voivat käynnistää yhteishankkeita jonkin toisen maan (mukaan luettuina hakijamaat) vastaavan organisaation kanssa, ei ole vielä käynnistynyt kaikkialla. Leader-ryhmien valintaa ei ole vielä saatu päätökseen, eivätkä ohjelmat ole vielä täytäntöönpanovaiheessa. Lisäksi yhteistyö hakijamaiden kanssa on Leaderissa uusi piirre, ja paikalliset hankkeet etusijalle asettavien Leader-ryhmien on löydettävä mahdolliset kumppanit ja mitattava hankkeilla kyseisten alueiden kehittämisessä saavutettava lisäarvo. Jotkin paikalliset toimintaryhmät ovat kuitenkin jo käynnistäneet yhteydenotot.

4. PÄÄTELMÄT

Laajentumisella on erityisen merkittäviä seurauksia EU:n jäsenvaltioiden reuna-alueille. Se tarjoaa niille tilaisuuksia integraation, taloudellisen toiminnan ja kasvun lisäämiseen. Joitakin infrastruktuuriin ja talouden rakenneuudistukseen liittyviä erityisongelmia on kuitenkin vielä ratkaisematta.

Yhdessä rakennepoliittikan välineiden ja vahvistetun liittymistä edeltävän strategian välineiden kanssa komission heinäkuussa 2001 hyväksymä toimintasuunnitelma varmistaa, että rajaseutualueiden tukemiseksi on käytössä laaja toimenpidevalikoima.

Kertomuksesta käy ilmi, että komissio on edistynyt huomattavasti yhteisön rajaseututoiminnan täytäntöönpanossa. Hankkeiden täytäntöönpano on kuitenkin vasta alkuvaiheessa, ja komissio luottaa paljolti siihen, että alueelliset ja paikalliset kumppanit toteuttavat onnistuneesti hankkeet, joille on myönnetty rahoitusta.

Vuoden 2003 talousarviosta on tarkoitus myöntää 15 miljoonan euron ylimääräinen määräraha toimenpiteille, joilla valmistellaan laajentumisen vaikutuksia ehdokasvaltioiden naapurialueilla koskevaa pilottihanketta (budjettikohta B5-3003). Tähän sisältyy seuraavia toimenpiteitä:

- Jatketaan pk-yritysten tukitoimenpiteitä varsinkin aloilla, joihin laajentuminen erityisesti vaikuttaa. Tähän kuuluu muun muassa yritysten välisen yhteistyön edistäminen ja teknisen osaamisen siirtäminen.
- Vahvistetaan työntekijöitä koskevia toimia. Tällaisia toimia ovat esimerkiksi neuvonta ja ohjaus, jotka koskevat sosiaali- ja työolainsäädäntöä ja muuta henkilöiden vapaata liikkumista koskevaa yhteisön lainsäädäntöä rajan kummallakin puolella liittymisen yhteydessä.

- Jatketaan toimia, joilla paikallis- ja alueviranomaisia valmennetaan käsittelemään lisääntyvää liikkuvuutta ja maahanmuuttoa ja autetaan heitä panemaan täytäntöön kansalaisille tarkoitettuja, kohdennettuja sosiaali-, kulttuuri- ja koulutusalan aloitteita.

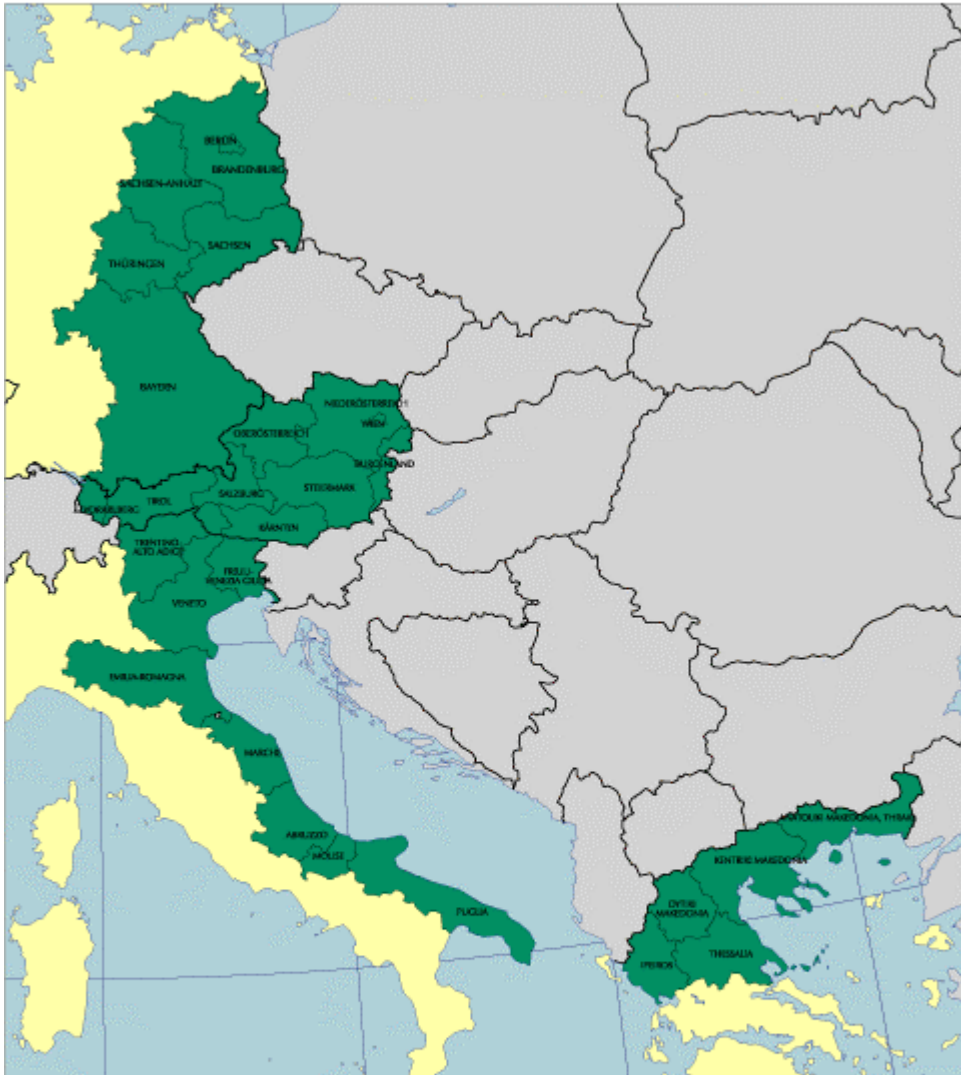
Lisäksi komissio seuraa tulevaisuudessakin laajentumisen sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia rajaseutualueilla parantaakseen tätä yhteisön toimintaa edelleen.

Liite: Interreg-aloitteesta vuonna 2002 rajaseutualueille myönnetyn 30 miljoonan euron määrärahan erittely (uusi budjettikohta B2-1411)

13 OHJELMALOHKON A OHJELMAA + ITÄMEREN ALUETTA KOSKEVA OHJELMALOHKON B OHJELMA							
Osallistuvat maat	Kyseisiä alueita koskevan ohjelman nimi	Kokonaiskustannukset	EAKR-tuki (käytetään painotusarvona)	Osuus prosentteina	30 miljoonan jako ohjelmien kesken	EAKR-tuki yhteensä 30 milj. euron lisämäärärahan jälkeen	
Suomi/Viro	Etelä-Suomen rannikkoseutu	31,40	14,10	1,5 %	0,451	14,55	
Saksa/Puola	Mecklenburg-Puola	110,98	83,09	8,9 %	2,657	85,74	
Saksa/Puola	Brandenburg-Lubuskie	130,79	96,21	10,3 %	3,077	99,29	
Saksa/Puola	Sachsen-Puola	61,11	42,68	4,5 %	1,365	44,05	
Saksa/Tšekki	Sachsen-Tšekki	244,25	170,72	18,2 %	5,459	176,18	
Saksa/Tšekki	Baijeri-Tšekki	127,64	63,82	6,8 %	2,041	65,86	

Itävalta/Tšekki	Itävalta-Tšekki	51,80	25,90	2,8 %	0,828	26,73
Itävalta/Slovakia	Itävalta-Slovakia	52,50	26,25	2,8 %	0,839	27,09
Itävalta/Unkari	Itävalta-Unkari	61,65	30,82	3,3 %	0,986	31,81
Itävalta/Slovenia	Itävalta-Slovenia	54,52	27,26	2,9 %	0,872	28,13
Italia/Slovenia	Italia-Slovenia	93,29	43,20	4,6 %	1,381	44,58
Kreikka/Bulgaria	Kreikka-Bulgaria	259,28	170,00	18,1 %	5,436	175,44
Kreikka/Kypros	Kreikka-Kypros	80,21	47,00	5,0 %	1,503	48,50
Suomi/Ruotsi/ Tanska/Saksa/Viro/Liettua /Latvia/Puola	Itämeren alue	186,51	97,11	10,4 %	3,105	100,22
Yhteensä		1 545,93	938,17	100,0 %	30,000	968,17
						+3,2 %

INTERREG III C East (2000-2006)

North EAST South West
INTERREG III C

INTERREG IIC South (2000-2006)

